

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังเทศน์เนาะ ฟังเทศน์ ฟังเทศน์ต้องไปวัด ถ้าไปวัดไปวา วันนี้เรามาวัด วัดมีหลายชนิด อย่างเช่นเมื่อวานตอนเย็นๆ มีคนมามาก เขามาวัดไง เราบอกมาวัด อยากจะมาวัด แต่เขามาแล้วติดเครื่องยนต์ไม่ดับ แล้วก็นไปเวียนมา เพราะพวกนี้ไม่เคยไปวัด ถ้าเขาไม่ไปวัด เขาคิดว่าวัดเป็นสถานที่สาธารณะ วัดเป็นที่รองรับอารมณ์ของคน ใครมาสิ่งใดก็แล้วแต่ วัดต้องยอมรับ

เราบอกเขา บอกวัดมันมีหลายประเภท เราบอกว่าวัดนะ ถ้าเป็นวัดบ้าน วัดบ้านเขาไว้เป็นที่สาธารณะ เป็นที่ชุมชน เป็นที่จัดงานในชุมชนนั้น แล้วถ้าเป็นสำนักเรียน สำนักเรียนเขาก็เรียนของเขา เขาก็ต้องการความสงบของเขาพอสมควร สำนักเรียนนะ ถ้าสำนักเรียน เวลาเรียนเขาต้องการความสงบของเขา แล้วนี่เป็นสำนักปฏิบัติ ถ้าสำนักปฏิบัติ การเข้ามาสำนักปฏิบัติ ถ้าคนเขามีหัวใจนะ บางคนเข้ามาเขาจอดรถไว้ข้างนอกแล้วก็เดินเข้ามา เพราะว่าเขาได้บ่มเพาะหัวใจของเขา เขาได้บ่มเพาะหัวใจของเขาเพราะเขารู้ว่าสำนักปฏิบัติเขาต้องการความสงบสงัดอย่างไร ถ้าความสงบสงัดอย่างไร ถ้าเขามาแล้วไปวัดไปเพื่อบุญกุศล ไม่ใช่ไปเพื่อเอาบาป เอาบาป เอาความกระทบกระเทือนมาใส่หัวใจของเรา

ฉะนั้น เวลาไปวัดขึ้นมามันก็ต้องมีการศึกษาไง ถ้าอย่างนั้นวัยรุ่นบอกว่า “อย่างนี้ไปวัดก็ยุ่งมากเลย” เวลายุ่งมาก เวลาไปเคียดร้อน ไปหาความเคียดร้อนใส่ตัวอันนั้นไม่ใช่เรื่องยุ่ง แต่เวลาจะเอาความดีใส่ตัวนี่เป็นเรื่องยุ่งมากเลย เป็นเรื่องยุ่งมากเพราะอะไร เพราะว่ากิเลสของเรา มันต้องการความสะดวกต้องการความสบาย ความสบายทำให้คนมักง่าย ทำให้คนลืมตัว ทำให้คนไม่รักษาตัวเองไง

เห็นไหม เวลาไปไหนเขาให้มีสติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน “ภิกษุทั้งหลายเธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด ด้วยความไม่ประมาทเถิด” ถ้าไม่ประมาท ไม่ประมาทมันก็ไม่ขาดสติ ไม่ขาดสติ การกระทำสิ่งใดก็ไม่ผิดพลาด ถ้าการทำสิ่งใด

ไม่ผิดพลาด มันไม่ผิดพลาด กิเลสมันก็สอดแทรกเข้ามาไม่ได้ พอกิเลสสอดแทรกเข้ามาไม่ได้ กิเลสมันไม่พอใจ

ฉะนั้น ถ้าทำตามสะดวกตามสบายของเรา “นั่นก็ไม่ใช่ไร นี่ก็ไม่ใช่ไร” เวลาคนมาหา เรานะ “หลวงพ่อก็ ไม่ใช่ไร หลวงพ่อก็ ไม่ใช่ไรหรอก”

เอ็งไม่ใช่ไร แต่กูเป็น เอ๊ะ! เอ็งไม่ใช่ไร ทุกคนก็ไม่ใช่ไรๆ ไม่ใช่ไร แต่คนมันเคยอยู่นะ คนอยู่ในความสงบสงัด แล้วเวลาเสียงมันกระทบมันส่งออกๆ มันไปรับรู้สิ่งนั้นมา คนที่เขา รักษาไว้ๆ คนที่รักษาไว้ รักษาไว้เพื่อใคร? ก็รักษาไว้เพื่อประชาชนนี้แหละ รักษาไว้เพื่อเรานี้แหละ รักษาไว้เพื่อเรา

เวลาคนทุกข์คนยากขึ้นมา เวลามันทุกข์ยากขึ้นมา ไปที่สงบสงัดมันก็มีความพอใจของมัน เวลาคนที่มีความทุกข์ความยากขึ้นมา ไปวัดไปวา ไปวัดไปวาไปถึงนะ มีแต่มหุสพสมโภช มันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ แต่วัดชนิดนั้นมันเป็นวัดประจำวัฒนธรรมประเพณี สิ่งนั้นก็ต้องมีไว้เพื่อสังคม สังคมก็มีของเขาไว้อย่างนั้น

แต่ถ้าสังคมเขาจะเลือกประเพณีปฏิบัติขึ้นมา เวลาเขาจะค้นคว้าเล่าเรียนขึ้นมา เขาก็ไปสำนักเรียน เวลาเขาจะไปวัดที่ประเพณีปฏิบัติ เรามาปฏิบัติเพื่ออะไร เรามาสำนักเพื่อประเพณีปฏิบัติ สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ

ถ้าครูบาอาจารย์ไม่เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์ไม่เป็นผู้ชี้แนะ ครูบาอาจารย์ไม่เป็นคนที่รักษาไว้ มันก็เอาแต่สัญชาตญาณของคน เวลาคนมันมีความรู้ยังไง มีความเห็นอย่างใด มันก็ต้องการสิ่งนั้น เวลาที่มีการศึกษาสิ่งใดมา ถ้ามีความชอบใจก็ว่าสิ่งนั้นถูกต้องดีงาม แต่เวลาทำ ความสงบของใจทำไม่เป็น ใจที่มันสงบยังทำไม่ได้ ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา มันมีความ มหัศจรรย์ใจ มหัศจรรย์ เห็นใหม่ สิ่งที่มีคุณค่าๆ ที่เขาประเพณีปฏิบัติกันก็เพื่อหาเหตุนี้แหละ หาหัวใจของเราไง ถ้าเราเจอหัวใจของเรา เราเจอหัวใจของเรา

นี่เราหาหัวใจของเราไม่เจอ สิ่งใดๆ ก็แล้วแต่ เราส่งออกไป คุณติ โลภียปัญญา ปัญญาในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เราต้องมีตำรับตำราใหม่ๆ เราต้องมีการวิเคราะห์วิจัยใหม่ๆ มันถึงมีความรู้ลึกขึ้นมาใหม่ๆ แต่เวลาจิตมันสงบเข้ามามันถึงสิ่งต่างๆ เข้ามาเลย มันไม่พลาดสิ่งใดเลย

จิตมันอาศัยตัวมันเองอยู่ของมันได้ ถ้าจิตมันอาศัยตัวของมันได้ มันมีความมหัศจรรย์ สิ่งที่เป็นความมหัศจรรย์มันก็ตื่นตื่น ความตื่นตื่น มันอยากได้อะไรอย่างนั้นมันก็ไม่ได้ พอไม่ได้ เขาก็ขวนขวายๆ พอขวนขวายขึ้นไป จะไปหาสำนักที่ไหนละ คิดว่าไปหาสำนักที่ไหน ไปหาครูบาอาจารย์องค์ใด ครูบาอาจารย์องค์นั้นต้องชี้ทางให้เราได้ ครูบาอาจารย์ต้องบอกกล่าววิธีเราได้

เวลาบอกกล่าวๆ บอกไว้เฉยๆ ไร แต่เวลาเป็นจริงๆ ขึ้นมามันต้องทำอะไรของเราไร เวลาอาหารตั้งอยู่บนโต๊ะ ถ้าใครลุกขึ้นไปตักแล้วได้ทานอาหารนั้น คนนั้นก็จะได้ทานอาหารนั้น คนอาหารตั้งอยู่บนโต๊ะนั้นแหละ เราก็นั่งอยู่ที่นี่ แล้วเราก็นึกเอาเองว่าเราได้ทานอาหารแล้วเราก็อิ่มหน้าสำราญ โอ้โฮ! เราก็อิ่มหน้าสำราญเลย โอ้คนกินก็ไปกินอยู่นั่น เราไม่ต้องทำอะไรเลย เราก็อิ่มหน้าสำราญ...มันเป็นไปได้ไหม? มันเป็นไปได้ไม่ได้ มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก

ฉะนั้น สิ่งที่เราหาแสวงหากัน เรามาแสวงหาหัวใจของเรา เห็นไหม เราไปวัดปฏิบัติ ถ้าไปวัดปฏิบัติ เราเลือกแล้ว เราเลือกที่จะไปสำนักปฏิบัติ ถ้าสำนักปฏิบัติ ถ้าครูบาอาจารย์ท่านมีหลักนะ ประเพณีท่านพยายามจะเอาออก พิธีกรรมๆ พิธีกรรมมันเป็นตัวถ่วง พิธีกรรม เวลาทำสิ่งใดถ้ามันทำถูกต้อง เราก้ถึงกันว่าสิ่งนี้ถูก แล้วถ้าใครบอกว่าผิด มันก็จะคอตกลง

พิธีกรรมก็เป็นพิธีกรรมเท่านั้นแหละ พิธีกรรมหรือเราศึกษาสิ่งใดมากน้อยขนาดไหน เขาชี้มาที่หัวใจ ชี้เข้ามาที่ใจนะ เพราะอะไร เพราะว่าเจตนามันเกิดจากอะไรล่ะ? ทุกอย่างเกิดจากจิต ถ้าทุกอย่างเกิดจากจิต แต่เราไม่รู้จักจิตของตัวเอง แล้วเราส่งออกไป มีเจตนา มีความต้องการ มีการกระทำอย่างนั้น ถ้ามันสมความปรารถนา มันก็เป็นความสุข นี้อามิส อามิส เพราะอะไร เพราะมันคิดแล้วมันสมความปรารถนามันก็เป็นความสุขของมัน

เวลาเราพุทโธๆ มันเป็นพุทธานุสติ เป็นพุทธานุสติมันเป็นน้ำ น้ำฝน น้ำจืด น้ำจืดใสสะอาด รสชาติของมันก็รสชาติ น้ำจืด เวลาพุทโธๆ ไป มันไม่มีโทษกับใคร มันไม่มีโทษให้ใคร น้ำสะอาดเราก็ดื่มกินเข้าไปมันเป็นประโยชน์กับร่างกายทั้งนั้นแหละ แต่คนไม่ชอบ มันชอบรสชาติ ชอบสุรามา ชอบสิ่งที่ยิ่งเก็บไว้นานปียิ่งมีคุณค่า ขวดหนึ่งเป็นแสน

น้ำของเรา แม่น้ำทั้งหลาย เรายึดของเรา นี่พูดถึงว่าพุทโธๆ กิเลสมันต่อต้าน กิเลสมันไม่ต้องการหรอก แต่เวลามันไปดื่มน้ำสุรา ไปดื่มต่างๆ ราคาเป็นแสนเป็นล้าน มันดื่มของมันแล้วมันมีเกียรติมีศักดิ์ศรี มียศถาบรรดาศักดิ์นะ สิ่งนั้นเอาโทษมาให้ร่างกายทั้งนั้นแหละ เอาโทษมาให้ร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยแน่นอน สุขภาพไม่ดี

แต่เวลาเรารู้จัก น้ำใส น้ำสะอาด พุทธาณูสติ ชัมมานูสติ สังฆานูสติ คนเรานะ เวลาระลึกถึงความตาย คนเราใกล้ตาย คนเจ็บปวดมันไม่คิดเรื่องอื่นเลย ไม่คิดเรื่องข้างนอกเลย คิดแต่ว่า “ตัวเรามันจะตายแล้วหรือ ตายแล้วจะไปไหน ตายแล้วเรามีสมบัติที่จะเป็นเสบียงหรือยัง” มันคิดไปวิตกไปหมดแหละ เวลาคิดถึงถึงความตาย ฉะนั้น คนเรารู้มีสติ มันคิดถึงถึงความตาย คิดถึงมรณานุสติ ระลึกถึงตัวตนของเราไง ระลึกถึงตัวตนของเรา

“หลวงพ่อก่อนแล้วมาทำบุญเขาจะได้บุญกุศล เขาอยากร่ำอยากรวย มาพูดอะไรเรื่องความตายล่ะ”

อยากร่ำอยากรวย คนที่มีอำนาจวาสนา คนที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา คนเรากวาวเวลาบอกว่า “พระบวชมาแล้วไม่เห็นทำอะไรเลย”

พระบวชมานั่งสมาธิ เดินจงกรม นั่นล่ะ เขาจะเกิดปัญญาของเขา ปัญญาของเขา เขาจะทำภาวนามขปัญญา แล้วพวกเรา เรามาวัดมาวา เรามาฝึกหัดของเรา ถ้าเราปฏิบัติของเรา ถ้าจิตเราสงบเข้ามามันจะเกิดปัญญา เกิดเขาวนเกิดปัญญา เกิดเขาวนเกิดปัญญาเพราะอะไร เพราะมันเป็นปัญญาของเรา มันเป็นจิตของเราที่ฝึกหัดขึ้นมา สิ่งที่เราสังเคราะห์ ที่เราวิเคราะห์หวัจย มีการศึกษา นี่มันเป็นวิทยาศาสตร์ เราอาศัยตำรับตำรา อาศัยความต่อยอดความคิดของคนอื่น เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันก็เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเรากวาวขึ้นมามันโปรดมากนะ เราคิดนู่นก็ได้ คิดนี่ก็ได้ นั่นล่ะมันมีต้นทุนมาจากธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราฝึกหัดภาวนาๆ ขึ้นมา มันจะเกิดปัญญา เกิดปัญญาอย่างนี้ ปัญญาจะเกิดจากการฝึกหัด เกิดมาจากหัวใจของเรา นี่มีเขาวนปัญญาไป

เรามาทำบุญกุศล เราอยากร่ำอยากรวย เราอยากร่ำอยากรวย อยากร่ำอยากรวยต้องมีปัญญา ถ้ามีปัญญา คนมีเขาวนมีปัญญาเกิดจากการที่เขาฝึกหัด เขาได้ฝึกหัดศีล สมาธิ ปัญญาของเขา เขาได้สร้างบุญกุศลของเขา เขาได้เสียดสละของเขา อำนาจวาสนาของเขามา เขาเกิดในสังคมที่ดี เขาเกิดจากคนที่มีความจุนเจือเขา

แต่เวลาของเรา เราเกิดมา ยากแค้น ตกทุกข์ได้ยาก ตกทุกข์ได้ยากก็เราทำของเราอย่างนี้ ถ้าเราทำของเราอย่างนี้ โอกาสและวาสนาของคนมันแตกต่างกัน โอกาสและวาสนาของคนมันเกิดที่นี่

ถ้าบอกอยากร่ำอยากรวย นี่ผลของวิญญูะ อยากร่ำอยากรวย ผลของบุญกุศลเป็นอามิส เวลาเราภาวนาขึ้นมาเป็นอริยสัจ มันเป็นสังขธรรม มันเป็นอริยสัจ มันเหนือ มันเหนือโลก เหนืออามิส เหนือวิญญูะ ถ้าเหนือวิญญูะ เวลาภาวนาขึ้นมามันเป็นปัญญาที่ลึกซึ้ง ปัญญาที่เราไม่เคยเห็น ถ้าใครเห็นภาวนามยปัญญา ใครเกิดธรรมจักรขึ้นมาในหัวใจ มันจะมหัศจรรย์

แล้วสิ่งนี้มันเกิดที่ไหน มันเกิดที่ไหนไม่ได้เลย เว้นไว้แต่หัวใจของสัตว์โลก เว้นไว้แต่หัวใจของเรา ถ้าเรามีจิต จิตมันสงบขึ้นมา มันภาวนาขึ้นมา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาในผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เห็นไหม ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ามันจะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานได้ เริ่มตั้งแต่เรื่องทำทาน ทำทานตั้งแต่ไปวัด ถ้าไปวัด ประเพณีวัฒนธรรมก็เรื่องหนึ่ง ถ้าไปวัดการศึกษาก็เรื่องหนึ่ง

ถ้าจะไปวัดปฏิบัติ ไปวัดปฏิบัติเงียบสงัด แล้วได้อะไรขึ้นมาล่ะ ได้อะไรขึ้นมา มันก็วัดใจเราไง มันตื่นไหมล่ะ ถ้ามันไม่ตื่น ถ้ามันสงบระงับเข้ามาได้ ข้างนอกมันก็สงัด

สัปปายะไง ข้างนอกสงัด ข้างในมันสงบไหมล่ะ เวลานั่งสมาธิ ตัวเองยังไม่เคลื่อนไหว นั่งสมาธิอยู่นี้แล้วใจมันสงบไหมล่ะ ถ้าใจไม่สงบ มันต้องอาศัยอะไรล่ะ อาศัยอะไรบังคับให้ใจนี้สงบล่ะ เห็นไหม เรามีสติขึ้นมา เรามีคำบริกรรมมาไง ถ้ามีคำบริกรรม มันก็มีกติกาใช้ไหม คนเราก็มีกติกากับตัวเองใช้ไหม คนเราไม่มีสติไม่มีปัญญา ไม่มีกติกากับตัวเองเลย ตัวเองจะโตขึ้นมาได้อย่างไร จะเอาชีวิตเรารอดได้อย่างไร เราจะเอาชีวิตของเราให้รอดไปได้อย่างไร

เราจะไม่เป็นเหยื่อของใครนะถ้าเรามีสติมีปัญญา ความโลก ถ้าเราไม่โลก ไม่อยากได้ของใคร ไม่มีใครหลอกเราได้หรอก ใ้อ์ที่อยากได้ของเขานี้แหละเป็นเหยื่อ เราไม่อยากได้ของใคร อยากได้จากการกระทำ สุจริต ด้วยสุจริต ธรรมาภิบาล ด้วยความสุจริต ด้วยการกระทำของเรา เราจะภูมิใจมาก เราได้ทำของเราขึ้นมา

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราภาวนาขึ้นมา ถ้ามีปัญหาของเรา ปัญญาของเรามันเป็นมรรค พอเป็นมรรคขึ้นมามันจะชำระล้างกิเลสในใจของเราเท่านั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ เราไม่ได้เอามรรคผลของใครไปเลย”

เวลาท่านจะนิพพานนะ พระอานนท์คร่ำครวญมาก อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่กับเราตลอดไป พระอานนท์ยังต้องการองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้สอนอยู่ เพราะพระอานนท์เป็นพระโสดาบัน “อานนท์ เราไม่ได้เอาสมบัติของใครไปเลยนะ เราเอาสมบัติของเราไปเท่านั้น ธรรมและวินัยเราได้วางไว้แล้วจะเป็นศาสดาของเธอ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเขาจะทำสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์วันนั้น เธอจะสิ้นกิเลสในวันนั้นไง”

พระอานนท์คร่ำครวญๆ คร่ำครวญคือหวังพึ่งข้างนอก แต่เวลาจริงๆ ขึ้นมา เป็นอำนาจวาสนาบารมีของพระอานนท์ของท่านเอง ท่านได้ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามามาก ฉะนั้น เวลาเขาทำสังคายนา ต้องอาศัยข้อมูลจากท่าน แต่ข้อมูลนั้นเกิดจากพระโสดาบัน มันก็ยังไม่สะอาดบริสุทธิ์ เขาต้องการข้อมูลที่เกิดจากพระอรหันต์ เพราะได้ฟังธรรมทรงจำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ธรรมนี้เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นพระอรหันต์ ที่เป็นความสะอาดบริสุทธิ์ พระโสดาบันมีคุณธรรมในใจ แต่ก็ยังมีกามราคะ-ปฏิฆะมันเป็นกิเลสฝังอยู่ในใจ จะวิเคราะห์หิวจี้ จะพุดธรรมะ มันยังลำเอียงชอบไม่ชอบ เห็นไหม

ฉะนั้น คตินั้นพระอานนท์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ด้วยอำนาจวาสนาของพระอานนท์นะ เพราะพระอานนท์ทำคุณประโยชน์กับโลกนี้มาก ทำประโยชน์กับศาสนานี้มาก แล้วก็ทำคุณประโยชน์ในใจของพระอานนท์ด้วย พระอานนท์ถึงได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ นี่วันทำสังคายนา เป็นผู้ทรงจำธรรมนี้มา พระอุบาลีเป็นผู้ทรงธรรมวินัยนี้มา ทำสังคายนาเป็นหมวดเป็นหมู่มา แล้วท่องจำกันมาไง นี่เป็นศาสดาของเรา เป็นศาสดาคือผู้ชี้แนะ แต่เวลาทำจริงๆ ขึ้นมาก็ต้องทำขึ้นมาในหัวใจของเรา เรามาวัดมาวา เราพัฒนาใจเรานะ

“เราไปวัด ไปวัดทำไมยุ่งขนาดนี้ล่ะ”

ไม่ยุ่งเลย คนที่เคยไปวัดแล้วไม่ยุ่งเลย เข้ามาในวัด ความสงบเสงี่ยม เอาหัวใจมา เอาหัวใจมาแล้วไม่มีความยุ่งยากเลย แต่เราไม่เอาหัวใจมา เราไปเอาพิธีกรรมมา เราไปเอาการคาดหวังมา เราไม่ได้เอาหัวใจมา ถ้าเอาหัวใจมา หัวใจเท่านั้นมันต้องการความสะอาด มันต้องการความสงบ ต้องการความระงับ แล้วไปเจอวัดที่เขาสงบระงับแล้วมันต้องการอะไร

แต่ส่วนใหญ่แล้วเราก็บอกว่า “วัดนี้ขาด”

ยิ่งเข้ามาในวัดเรา ทุกคนแปลกใจ “หลวงพ่อกี้ ไม่มีใครให้สายไฟไซ้ใหม่ ไม่มีไฟฟ้าไซ้ใหม่ หลวงพ่อกี้ ไม่มีใครทำมุ้งลวดให้ไซ้ใหม่ หลวงพ่อกี้ ฝนมันสาด หนูจะมาทำให้” มีแต่หนูจะมาทำให้ หนูจะมาทำให้เยอะเยอะไปเลย แต่ทำไมไม่เอาใจมึงมาปฏิบัติบ้างวะ เขาทำอย่างนี้ก็เพื่อปฏิบัติ แต่เพราะเขาไม่เคยเจออย่างนี้ไง

มีคนมาหา บ่ายๆ นี่มาแล้ว มาถึงจะเสนอเลย “จะติดห้องกระจกให้ หนูจัดการให้ มาจะทำมุ้งลวดให้หมดทั้งศาลาเลย”

บางคนมาบอก “โอ้โฮ! หลวงพ่อกี้ไม่มีอำนาจวาสนาเลยเนาะ ไม่มีใครสนใจเลยหรือ ไม่มีไฟเข้าวัด แสดงว่าหลวงพ่อกี้แย่มาก”

เขาคิดของเขาไปนะ เขาไม่เอาใจของเขา มา ถ้าเขาเอาใจของเขา มา เขาเห็นสภาพแบบนี้ เขาบอก “อ้อหืม! นี่ไซ้” ที่อยู่ของผู้ทรงศีล ผู้ทรงศีลต้องการความสงบระงับ ที่อยู่ของผู้ทรงศีลเข้าไปในที่อยู่ของผู้ทรงศีลจะรู้เลยว่าผู้ทรงศีลเขาอยู่กันแบบนั้น เขาไม่ได้ยุ่งกันในห้องกลาง ความอึกทึกครึกโครมโน่น อันนั้นไม่ใช่ที่อยู่ของผู้ทรงศีล อันนั้นที่อยู่ของผู้รื้อทำพิธีกรรมให้เท่านั้น ทำพิธีกรรมให้ ถ้าไปวัดอย่างนั้น ถ้ามันตรงกันก็พอใจ

แต่ถ้ามาวัดปฏิบัติ ถ้าเราเอาหัวใจนะ มันคิดถึงใจเขาใจเรา เขาอยากได้อะไร เราก็อยากได้อันนั้น เขาอยากได้ความสงบระงับ แต่เราเข้าไปทำอึกทึกครึกโครมมันไม่เข้ากันเลย เขาต้องการได้ความสงบระงับ เราเข้าไปสถานทีอย่างนั้น เราควรทำความสงบระงับต่อท่านด้วย แล้วท่านจะทำใจของท่านให้เป็นหลักเป็นชัย ให้เป็นที่น่าไว้วางใจของเรา เอวัง